

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44537
Nom: Organització i direcció de les institucions educatives
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2216 - Màster Universitari en Política, Gestió i Direcció d'Organitzac. Educatives	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2216 - Màster Universitari en Política, Gestió i Direcció d'Organitzac. Educatives	Administració, gestió i organització educativa	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CALATAYUD SALOM MARIA AMPARO

RESUM

L'organització de les institucions educatives ha experimentat transformacions en diferents nivells: en l'estructura de i les polítiques relatives als sistemes educatius, en els discursos i les lògiques que travessen el govern de les seves organitzacions, en particular la direcció, en les relacions amb la comunitat educativa i l'entorn dels centres, i en el treball de professores i professors. El propòsit d'aquesta matèria és conèixer els elements conceptuals que permeten entendre aquestes transformacions i situar-les en el més ampli context econòmic, social i cultural, així com reflexionar sobre el sentit d'aquestes transformacions.

Esta assignatura de màster contribuïx al desenvolupament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (*ODS), especialment en relació amb l'educació de qualitat (*ODS 4), la igualtat de gènere (*ODS 5), la reducció de les desigualtats (*ODS 10) i la pau i la justícia (*ODS 16) promovent una formació en polítiques, gestió i direcció compromesa amb la inclusió i l'equitat.

En l'assignatura del màster s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i els principis fonamentals de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria d'igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà les estratègies de prevenció, sensibilització i

detecció de situacions de violència sexual en l'àmbit educatiu, al mateix temps que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i protocols establits per la UV.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No n'hi han altres requisits

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2216 - Màster Universitari en Política, Gestió i Direcció d'Organitzac. Educatives

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants coneguen les ferramentes i instruments necessaris per a dissenyar estratègies formatives encaminades a la direcció col·legial d'organitzacions públiques

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'establir models i pautes per a la resolució de problemes, gestió, mediació i presa de decisions en un marc participatiu de la comunitat educativa

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Que els estudiants siguen capaços d'utilitzar estratègies i instruments propis de la pràctica professional directiva eficient i satisfactòria, sempre en el marc d'institucions educatives democràtiques

Que els estudiants siguen capaços de desenrotllar la capacitat de lideratge per a poder prendre la iniciativa i estimular l'esperit emprenedor de persones i equips

Ser capaços d'establir implementar relacions interpersonals positives i efectives, en comunicació oberta amb la comunitat educativa.

Ser capaços de transmetre la importància de l'exercici d'un lideratge transformador i democràtic en les organitzacions i institucions educatives, promovent un projecte educatiu compartit.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Teories i models pràctics de l'Administració, Organització i Gestió de centres escolars.

Elements, relacions i funcions de l'acció educativa. Concepcions de l'organització escolar.

2. Dimensions estructural i sociocultural de les organitzacions educatives. Organitzacions que aprenen i gestió per projectes

Definició i funcions, cicles d'aprenentatge col·lectiu, factors d'influència en el procés, etc.

3. 3. Investigació en anàlisi d'organitzacions, estratègies d'intervenció i disseny de canvis en les institucions educatives: agents, processos, metodologia, resultats.

Paradigmes i fases del procediment. Instruments i tècniques per a la investigació en educació.

4. 4. Autonomia, participació i gestió dels centres escolars i institucions educatives.

Funcions i responsabilitats en la direcció de centres educatius. Espais de participació i de coordinació

5. L'atenció a la diversitat en les organitzacions i les seues expressions particulars en les polítiques de gènere i d'atenció a la inclusió.

El Projecte Educatiu de Centre i les seues funcions. Propostes per a treballar la inclusió educativa en la GVA: Pla d'Igualtat i Convivència (PIC) i el Pla d'Atenció a la Diversitat i la Inclusió (PADIE).

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	4,00
Treball en grup	5,00
Teoria	7,00
Pràctiques a l'aula	5,00
Total hores	21,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	14,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	54,00

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa.
- Resolució de problemes i estudi de casos.
- Treball per projectes i aprenentatge col·laboratiu.
- Atenció individualitzada i/o grupal.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es basarà en quatre aspectes fonamentals:

- **Assistència a les sessions presencials.**
- Participació argumentada en la discussió de textos i materials, als debats en classe i les exposicions 25%.
- **Portafolis, en el qual s'inclouran els diferents treballs realitzats per l'estudiant 45%.**
- **Examen, prova oral i/o escrita 30%.**

El sistema d'avaluació de la segona convocatòria serà el mateix que el de la primera convocatòria de l'assignatura.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats

conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

p>

BIBLIOGRAFIA

- *ARAMENDI, P. (2005). Organizaciones socioeducativas y competencias profesionales. San Sebastián: Universidad del País Vasco.
- *ANTUNEZ, S (1993). *Claves para la organización de centros educativos*. Barcelona. Horsori.
- *AGUIRRE BAZTÁN, A. (2004): La cultura de las organizaciones. Barcelona: Ariel.
- *BALL, S.J. (1989). *La micropolítica de la escuela*. Barcelona. Madrid. Paidós/MEC.
- *BALLESTER, A. (2020). *Educación y aprender*. Roquetas de Mar Almería: Círculo Rojo.
- *BOLIVAR, A. (2016) "Conjugar el liderazgo pedagógico de la dirección escolar y su profesionalización en el contexto español". *Revista de Organización y Gestión educativa*. Núm 24 (1).
- *BOLÍVAR, A. (2019). *Una dirección escolar con capacidad de liderazgo pedagógico*. Madrid, España: La Muralla.
- *BOLIVAR, A, MUÑOZ, G, VEINSTEIN, J y DOMINGO, J. (2022). *Liderazgo educativo en tiempos de crisis*. Universidad de Granada.
- *BONA, C. (2019). *La nueva educación: los retos y desafíos de un maestro de hoy*. Madrid. Plaza Jones.
- *CALATAYUD SALOM, M.A. (2020). Evaluación y desarrollo profesional en las organizaciones en formación. Las cartas náuticas para su implantación En: J. Gairín, Suárez, C y Díaz, A. (eds) *La nueva gestión del conocimiento*. Barcelona. Wolters Kluwer.
- *CALATAYUD SALOM, M. A. (2015). "El liderazgo emergente de los directores escolares en España: la voz del profesorado". *Revista Iberoamericana de Educación*, Núm 69.
- *CALATAYUD SALOM, M. A. (2018). "Reinventar el auténtico liderazgo educativo, Una llamada de atención desde el profesorado." En: J. Gairín y C. Mercader. *Liderazgo y Gestión del talento en las organizaciones*. Barcelona. Wolters Kluwer.
- *CALATAYUD SALOM, M.A. (2008). *La escuela del futuro. Hacia nuevos escenarios*. Madrid. CCS.
- *CALATAYUD SALOM, M.A. (2009). *Entresijos de los centros escolares. Desvelarlos para mejorarlos*. Málaga. Aljibe.
- *CANTON, I y PINO, M. (Coord) (2016). *Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento*. Madrid. Alianza editorial.
- *CASANOVA, A. (2020). *Educación de futuro*. Madrid. La Muralla
- *COLLER, X. y GARVÍA, R. (2004), Análisis de organizaciones . Madrid. CIS / Siglo XXI.
- *DAY, C. (2018). *Educadores comprometidos Qué son, qué hacen, por qué lo hacen y lo que verdaderamente importa*. Madrid. Narcea.
- *DRUCKER, P. (2002). *De líder a líder*. Madrid. Díaz de Santos.

- *FANTOVA, F. (2011): *La Gestión de Organizaciones No Lucrativas*. Madrid: Editorial CCS. 3ª Edición.
- *FEITO, R. (2020). *¿Qué hace una escuela como tú en un siglo como este?* Madrid: Catarata.
- *FERNÁNDEZ AGUADO, J. (2002). *Liderar: mil consejos para un directivo*. Madrid. Díaz de Santos.
- *FERNANDEZ, J.A. (2019). *La sonrisa del conocimiento. Escuchar para educar y educar para escuchar*. Madrid. CCS
- *FONTÁN, J y FONTÁN, L. (2020), *La escuela que necesitamos hoy*. Madrid. Morata
- *FULLAN, M. (2016). *La dirección escolar: 3 claves para maximizar su impacto*. Madrid. Morata.
- *FULLAN, M. (2019). *El matiz. Por qué unos líderes triunfan y otros fracasan* Madrid. Morata.
- *FULLAN, M. (2020). *Liderar en una cultura de cambio*. Madrid. Morata.
- *GAIRÍN, J. (2024) (Coord). *Dirección y Liderazgo en los centros educativos*. Madrid. Narcea.
- *GAIRIN, J (1996). *La organización escolar: contexto y texto de actuación*. La Muralla. Madrid,
- *GARCIA SAIZ, M. (2010). *Aprender a liderar*. Madrid. Paidós.
- *GAIRÍN, J. (2024) (Coord). *Dirección y Liderazgo en los centros educativos*. Madrid. Narcea.
- *GAIRÍN, J. y ANTÚNEZ, S. (2008). *Organizaciones educativas al servicio de la sociedad*. Barcelona: Wolters Kluwer.
- *GOLEMAN, D. (2013). *Liderazgo. El poder de la inteligencia emocional*. Barcelona. Ediciones B.
- *GONZÁLEZ, M.T. (coord). (2003). *Organización y Gestión de Centros Escolares. Dimensiones y procesos*. Madrid. Pearson/Prentice Hall.
- *GORROCHATEGUI, A. (1997). *Manual de liderazgo para directivos escolares*. Madrid. La Muralla.
- *HOOPER, A y POTTER, J. (2006). *Liderazgo inteligente. Crear pasión por el cambio*. Lisboa. Actual.
- *LALOUX, F. (2016). *Reinventar las organizaciones*. Barcelona. Arpa Editores.
- *MANZANARES, A. (2010) (Ed). *Organizar y dirigir en la complejidad. Instituciones educativas en evolución*. Madrid. Wolters Kluwer.
- *MONTERO, A. (2010). *Proyecto de dirección y ejercicio directivo*. Madrid, España: Wolters Kluwer.
- *MUÑOZ, J.L Y GAIRIN, J. (2022). *Diseño y desarrollo en las organizaciones educativas*. Madrid. Dykinson.
- *MURILLO, J. (2017). *Avances en Liderazgo y Mejora de la Educación*. Madrid. RILME.
- *PEREZ, A. (2017). *Pedagogías para tiempos de perplejidad*. Rosario. Homo Sapiens.
- *PERRENOUD, Ph. (2012). *Cuando la escuela pretende preparar para la vida*. Barcelona. Grao.
- *PERRENOUD, PH. (2019). *La organización del trabajo, clave de toda pedagogía diferenciada*. Barcelona. Grao.
- *PETITCLERC, J.M y BAICHIS, Y.G. (2016) *Educación en la era de internet*. Madrid. CCS.
- *POZO, J. (2016) *Aprender en tiempos revueltos*. Madrid. Alianza.
- *REYES-REBOLLO, M.M. (coords.). (2021). *El papel del Pedagogo en el siglo XXI*. Barcelona: Octaedro Editorial.
- *RODRIGUEZ MARTINEZ, C. (2019). *Políticas educativas en un mundo global*. Barcelona. Octaedro.
- *ROMERO, M. (2020). *La escuela que quiero*. Madrid. Ediciones Destino.
- *RUÍZ, H. (2020). *¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza*. Barcelona: Graó.

- *VERNIS, A. y otros (2000). *La gestión de las organizaciones no lucrativas*. Bilbao. Deusto.
- *SANMARTÍ, N (2020). *Evaluar y aprender: Un único proceso*. Barcelona: Octaedro
- *SANTOS GUERRA, M.A. (1997). *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona. Aljibe.
- *SANTOS GUERRA, M.A. (2009). (Coord). *Escuelas para la democracia. Cultura, organización y dirección de instituciones educativas*. Madrid. Wolters Kluwer.
- *SANTOS GUERRA, M.A. (2015). *Las feromonas de la manzana. El valor educativo de la dirección escolar*. Barcelona. Grao.
- *SWATZ, R. (2019). *Pensar para aprender. Otro aprendizaje*. Madrid. SM.
- *TONUCCI, F. (2020). *¿Puede un virus cambiar la escuela?* Barcelona: Graó.
- *VALLE, E y BELDA, F. (2013). "Construyendo la democracia desde la escuela. Organización y gestión del cambio." *Revista Anthropos. Cuadernos de cultura crítica y conocimiento*. Grupo editorial Siglo XXI..
- VALLE, E. (2012). Los directores de CEIPS ante el espejo. Barcelona. Anthropos. VÁZQUEZ, R. (2013). *La dirección de centros: Gestión, ética y política. Razones y propuestas educativas*. Ediciones Morata. Madrid.
- VILLA, A (2013) (Coord), *Liderazgo pedagógico en los centros educativos: competencias de equipos directivos, profesorado y orientadores*. VI Congreso Internacional sobre Dirección de Centros Educativos. Universidad de Deusto. VILLA, A. (2019). *Liderazgo: una clave para la innovación y el cambio educativo*. Revista de Investigación Educativa, 37(2), 301-326.

p>

